

forstaaes ved „Erstatning“, troer jeg, at der under maade indbefattes ogsaa saadanne Tilfælde, hvor det, som gives, ikke er aldeles eensartet med det, som er tabt. Jeg troer, at det er Noget, som paa mangfoldige Maader er erkjendt endog i flere fra Regjeringens Side fremlagte og her i Thinget behandlede Lovforslag, at der ogsaa kan være Tale om Erstatning, selv i saadanne Tilfælde, hvor der ikke kunde være Spørgsmaal om en aldeles eensartet Gjengivelse af det Tabte; om jeg mindes ret, er dette Spørgsmaal endog nylig blevet drøftet under en Sag af meget stor Vigtighed, og man erkjendte da, at en saadan Erstatning kunde tænkes og gives. Jeg troer endvidere, at dette er Noget, som paa mangfoldige Maader er gaaet over i den almindlige Bevidsthed og i vort Retsliv. Jeg troer saaledes, at der i Penge gives Erstatning for Lort og Creditspilde, jeg troer, at der i Penge gives Erstatning for Svie og Smerte, jeg troer endogsaa, at der gives Tilfælde, hvor Domstolene, ifølge vore Love, udtrykkeligt tilkjende Erstatning for Tabet af Sundhed og Lemmer, saaledes f. Ex. i Tilfælde af, at Nogen er tilføiet Skade ved en Vaadesgjerning. Jeg erindrer ganske bestemt saadanne Tilfælde, hvori Erstatning er tilkjendt af Domstolene, og det kan altsaa ikke siges at være en Grundsatning, at man ikke kan give Pengeerstatning for saadant Tab, naar man ikke har Andet eller Bedre at give. Der er dernæst en anden Indvending, som er bleven gjort imod det af os ifjor vedtagne Lovudkast, og det er den, at en saadan Erstatning, som derved gives, ikke passer til alle Forhold, idet den Bestemmelse, at der skal gives saa og saa stor Erstatning for den og den Bestadigelse og det og det Sundhedstab, vilde medføre, at den givne Erstatning vilde være meget rundelig for Mennesker i en vis Livsstilling, hvorimod den for Mennesker i andre Livsstillinger maaskee vilde være altfor knap, idet den Sum, som var passende for den ene, ikke var passende for den Anden. Ja, mine Herrer! dette er en Indvending, som har sin fulde Rigtighed, men som vi ogsaa vare os klart bevidste, da Sagen sidste Gang forhandlede her, og med Hensyn til hvilken vi derfor netop gjorde os Umage, for at

finde saadanne Satser, som kunde antages at være rundelige, saaledes, at Erstatningen, om den end i enkelte specielle Tilfælde maaskee maatte siges at være noget for knap, blev den dog i de fleste rundelig, hvilket man troede hellere at maatte finde sig i, af Hensyn til de mange andre Fordele, der fulgte af, at man saaledes havde en fast bestemt Regel at gaae efter. I Stedet herfor, har det foreliggende Udcast anvendt et andet Princip, hvorved formeentlig de Uligheder, som ville være en Følge af de faste Satser, ville kunne undgaaes; idet det nemlig er foreslaaet at afpasse det Bederlag, der gives efter de concrete Omstændigheder, saaledes, at Enhver faaer efter sin Trang og den Stilling, hvori han var, da han drog i Krig. Dersom dette Princip nu virkelig, fuldstændigt og retferdigt lod sig gennemføre, maatte man vistnok indrømme, at det havde meget væsentlige Fordele. Jeg kan imidlertid ikke nægte, at ved at gennemgaae dette Lovudkast og de Forhandlinger, som desangaaende have fundet Sted, er der hos mig opstaaet meget betydelige Tvivl med Hensyn til det Tilraadelige i mange af de i saa Henseende fastsatte vigtigste Bestemmelser. Jeg vil her først tillade mig at fremhæve det som en Ulempe ved Lovudkastet, om end maaskee af en noget mindre Betydning, at de Satser, som vi vedtoge ifjor, ved det nuværende Lovforslag ere blevne meget betydeligt nedsatte, og dette er en slem Ting, fordi de ifjor vedtagne Bestemmelser have vaft Forhaabninger i Landet; som, efter hvad jeg har erfaret, ere meget udbredte, (Hør!) ja, det har næsten været betragtet som noget Afgjort, at Satser om trent af samme Størrelse, som ifjor blev vedtagne i Folkethinget, vilde tilflyde Invaliderne, og med disse Forventninger ere vore Soldater gaaede i Felten, og det vilde derfor være haardt, om de nu bagefter skulde see sig skuffede. Der er imidlertid i denne Henseende en Beroligelse, hvorpaa jeg senere skal tillade mig at gjøre opmærksom. Hvad jeg derimod maa lægge mere Vægt paa, det er det Forsørgelsesprincip, som nu gaaer igjennem hele Loven. Dette er i det Hele taget et Princip, som ikke vil være de Paagjældende velkomment. Det var netop Fordelen ved Lovforslaget ifjor, at In-